Ч. 284 Неділя 20 грудня 1898 (1 сїчня 1899). Рік VIII

Виходить у Львові що дня (крім недїль і гр. кат. сьвят) о 5-ій годинї по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в аґенциї дневників пасаж Гавсмана ч. 9 і в ц. к. Старостствах на провінциї:
на цїлий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.
З почтовою пересилкою:
на цїлий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Сойм краєвий.

Вчера відбуло ся трете і послїдне засїданє сойму в сїм роцї і сесию відрочено. Важнїйші справи, якими сойм на вчерашнїм засїданю займав ся, були слїдуючі: Пос. Малаховский мотивував своє внесенє в справі підвисшеня платнї учителїв шкіл народних. Внесенє его таке: 1) На цїль полїпшеня биту материяльного учителїв шкіл народних призначує сойм на рік 1899 понад прелїміновану в рубрицї VII. позиц. 58 видатків фонду краєвого суму 2,393.634 зр. ще суму 550.000 зр. — 2) Полїпшенє платнї має наступити від 1 сїчня 1899. — 3) В цїли покритя того видатку сойм ухваляє підвисшити всї додатки до державних податків безпосередних о 5 кр. від кождого 1 зр. — 4) Поручає ся Видїлови краєвому, щоби в порозумінию з краєвою Радою шкільною представив сеї каденциї внесенє в предметї полїпшеня платнї учителїв шкіл народних в рамах повисшого кредиту. — По короткій дискусиї внесенє Малаховского принято значною більшостию.

Пос. Окуневский мотивував своє внесенє в справі знесеня мит краєвих. Внесенє его звучить: 1) Всї мита (рогатки) на дорогах краєвих зносять ся з днем 1 сїчня 1900 року. — 2) Уповажняє ся Видїл краєвий, щоби без дальшого призволеня сойму продав всї недвижимости, котрі в наслїдок знесеня мита на дорогах краєвих стануть ся злишними. Дохід з тих недвижимостий має вплинути до фонду краєвого. — Сим внесенєм домагав ся пос. Окуневский пільги для селян. Внесенє передано комісиї дороговій.

З порядку дневного приступлено до наради над провізориєю буджетовою на 1 піврік 1899 р. В загальній дискусиї промавляв насамперед пос. Окуневский і говорив обширно на темат бажань і жадань рускої народности, говорив о розрухах в західній части краю і їх причинах; дальше розводив ся широко над справою переводженя виборів правительственими орґанами і о кривдах руских селян; жалував ся відтак на систему шкільну головно що-до науки язика руского в ґімназиях; нарікав на то, що кандидати до катедр професорских з язиком руским не знаходять місця в львівскім унїверситетї. Дальше виступив бесїдник дуже остро против полїтики польскої делеґациї у Віднї в справі угоди з Угорщиною, доказуючи, що продукция Угорщини убиває рільництво і промисл галицкий. Наконець звернув ся бесїдник до Є. Екец. п. Намістника і сказав, що не може відносити ся до него з повною симпатиєю. Пос. Окуневский закінчив словами, що Русинам не позістає нїчого як лиш борба з польскою народностию і заявив, що буде голосувати против провізориї буджетової.

По Окуневскім промавляли посли Романович і Солеский а відтак відповідав п. намістник ґр. Пінїньский. — Пос. Барвіньский в своїй промові зазначив, що нарід рускийне перестане домагати ся повного рівноуправненя на поли язиковім і опирає ся притім на рядї розпоряджень виданих від 1848 р. Бесїдник говорив о поступованю деяких орґанів правительственних і вказав на то, що навіть сам цїсар своє посланиє до сойму видав і в рускім язицї. Пос. Барвіньский домагав ся утвореня посади лектора руского язика при львівскім унїверситетї і полїтехницї у Львові; жалував ся на неузглядньоване в краю руских сил наукових і підносив ряд жадань економічних руского народу. Промавляли ще посли Бернадзїковский, Бобжиньский, Пілят, Скалковский і остаточно ухвалено провізорию буджетову. Дальше ухвалено для погорільцїв в Дідушицях 700, в Пацикові 300, в Братківцях 500 зр. Уповажнено Видїл краєвий до відкритя курсу дозорцїв мелїорацийних для 25 стипендистів. — По відчитаню протоколу Маршалок пожелав послам щасливого нового року і на тім закінчено сесию.

Вісти полїтичні.

W. Ztg. оголосила цїсарске письмо до президента мінїстрів ґр. Туна постановляюче, що віднощене квот на спільні видатки має позістати на 1899 р. незмінене. Дальше оголосила згадана ґазета цїсарске розпорядженє на основі §. 14 в справі митово-торговельного союза з Угорщиною, в справі австро-угорского банку і 80-міліонового довгу; розпорядженє в справі замкненя рахунків австрийского буджету за 1898, в справі провізориї буджетової на 1899 р. і в справі запомог з фондів державних для потерпівших від нещасть елементарних до ви-

ОДЕЖА КОРОЛЯ.

(З мадярского — Коломана Міксата).

(Конець).

— Приказую тобі зараз услухати — напирав король.

— Іди проч! крикнув вояк, наставивши свою спису против нужденного чоловіка, з котрого ніг текла кров і котрого волосє звисало зліплене в пеладі.

— Не пізнаєш мене?

— Нї.

— Я король.

— Або божевільний, що утїк із шпиталю. Іди! Будь радий, що я такий утомлений, бо инакше я в імени короля так би тебе перетріпав, що відійшла би тобі охота жартувати.

Маврус почав єго вговорювати по доброму.

— Послухай мене, хоробрий вояче. Вчера вечером я купав ся в Нилю і між тим хтось украв мою одежу. Присягаю тобі, що я король Маврус.

— Дурне балаканє — відповів вояк. — Король там на горі і спить тепер. Він ще тої ночи сам видав приказ одному з моїх товаришів і той як найскорше від'їхав, аби єго виповнити. Але тепер забирай ся і не плети менї дурниць.

Скулений поплів ся Маврус попід мури до палати своєї любки. Там хотів він запукати і попросити о одежу. На єго устах повис страшенний проклін. В попіл оберне цїле місто, скоро лиш. — Ту урвали ся єго гадки.

Скоро лиш дістане одїж.

Одїж? Як? Втім побачив він Діма. Старий ледащо встав вже і ждав, коли отворять шинок.

— Дай менї твоє окривало — сказав зломаним голосом.

Дім з погордою подивив ся на него.

— Ага, тепер ми вже не такі горді як перше? І де ти пропив своє одїнє? Хто єго здер з тебе? То справдї встид і ганьба, аби ті проклятї шинкарі таке з людьми виробляли. Як би я був королем, то велїв би їх всїх вивішати.

— Я вже то зроблю — процїдив Маврус — лиш дай менї чим загорнути ся.

— Що ти хочеш тих мантїїв повивішувати. А хтож ти такий?

— Я король.

Дім з зачудованєм видивив ся на него.

— Ти не бачив нїколи мого лиця на червінцях?

— Я нїколи не мав золотих гроший — відповів жебрак і дав королеви зверхнє покривало.

Тепер міг він відважнїйше іти до палати Роґуса. Помимо вчасної пори зібрало ся богато народу перед воротами палати і ждали на щось. Шепотом говорили між собою. Король пізнав кількох своїх двораків між товпою, але они виминали єго, аби погана плахта не дїткнула їх дорогої одежи.

Він приступив до воріт і ударив в них кулаком:

— Отворіть! Я, король, приказую!

Дврник голосно засьміяв ся:

— Бідний божевільний!

Маврус обернув ся з розпукою до окружаючих єго людий і промовив молячим голосом:

— І ви мене не пізнаєте? Люди, подивіть ся на мене, таж я ваш володїтель.

Недовірчивий, милосердний усьміх відповів єму.

— Кабуль! Лише що минувшого тиждня дарував я тобі маєток; чомуж мовчиш? А ти, Ниль, котрого я так високо підняв, і ти запираєш ся мене?

Але нї Кабуль, нї Ниль, не пізнали єго.

— Невдячні! — лютив ся він. — Де панї? Де Фльориля? Она мене пізнає.

В тій хвили вийшов з воріт герольд королївский і виніс завішену на списї голову женщини.

— Ось де Фльориля.

І справдї була то она; але й она не пізнала єго. Мовчала на віки. Ще спливало з хорошої голови довге, золоте волосє, і сягала аж до кінця списи.

Нарід ликував. Але король скрикнув з болю.

— Хто сьмів то зробити?

Нїхто єму не відповів, але він зараз додівав ся.

Герольд перечитав засуд і прибив єго на воротах, аби нарід пересьвідчив ся з власноручного королївского підпису і мінїстерскої печатки, що всьо стало ся після закона.

Зломаний Маврус присїв на землю, і вхо-

соти 1,600.000. Всї ті розпорядженя входять в жите з днем 1 сїчня 1899.

Американцї напитали собі клопоту з Филипинами. Іспанцї віддали Ільоїльо повстанцям, котрі там зараз установили свое правительство, а то викликало у Вашінґтонї велике невдоволене. З Вашінґтону доносять тепер, що Американцї рішили ся боронити своєї поваги на Филипинах і готові навіть збройно виступити, скоро Ільоїльо не буде їм добровільно віддане.

Новинки.

Львів дня 31-го грудня 1898.

— Перемиска руска капітула рішила увіковічнити память 50-лїтного Цїсарского ювилею тим, що відступила дім „на Цибулянцї" на приют для убогих дїтий тих родичів-зарібників, котрі цїлий день перебувають поза домом. Заряд того дому мають перенятн сс. Служебницї.

— Буджет міста Львова. На четверговім засїданю львівскої ради міскої др. Гломбиньский виголосив буджетове exposé. Пiсля сего на р. 1899 громада видасть на свій заряд 607.631 зр., на просьвіту 535.094 зр., на комунікацию 417.438 зр., на сплату довгів 399.132 зр., на добродійні цїли 165.470 зр., на полїцию 115.057 і на кватирунок войска 34.142 зр. — разом 2,273.964 зр. — Доходи обіцяє собі громада міста Львова в тім самім роцї такі: 822.166 зр. з акцизи, 515.454 зр. з адміністрациї, 354.538 зр. з громадских дібр, 329.526 зр. з додатків громадских, а в кінци 255.000 зр. з чиншового податку — отже разом 2,276.624 зр. Буджет надзвичайний обчисляє ся в квотї 102.000 зр. доходів, а 97.275 зр. видатків, буджет інвестицийний в квотї видатків і доходів 2,307.474 зр.

— П. Філярет Колесса оповіщує: „Супроти того, що на видану мною „Першу Службу Божу на чотири голоси мішаного хору" надходять зі всїх сторін численні замовленя з нерівно подаваною оплатою на пересилку почтову, подаю отсим до відомости всїм, що хотїли би се видавництво замовити, що сама „Служба Божа на чотири голоси мішаного хору" коштує 1 зр., звичайна пересилка почтова від одного екземпляря (чотири голоси) платить ся 10 кр., а рекомендована 20 кр. — Філярет Колесса, заступник учителя при ц. к. академічній (І.) ґімназиї у Львові.

— Читальню „Просьвіти" отворено дня 3 грудня в Корничи коло Коломиї при обходї цїсарского ювилея заходом тамошного пароха о. Александра Русина. До великого збору народа промовив о. Шмериковский, підносячи потребу лучити ся в товариства, бо лише з'єдиненими силами, спільною працею, просьвітою та ощадностию зможемо дійти до добробиту і виробити собі красшу будучність. О товаристві „Просьвіті", о єї розвою та заслугах для народу промавляв відтак заступник голови коломийскої філїї „Просьвіти" проф. Макарушка. До читальнї вписало ся на разї 53 осіб. На закінчене зборів о. Шмериковский пожелав читальникам щастя і заохотив їх горячими словами до працї.

— Лїк на сухоти. Лїкар в Штутґардї др. Ляндерер поручає на основі довголїтних студий і досьвідів вприскувати недужим на сухоти цинамоновий квас і то не під шкіру, але просто до артерий (головних жил). Однак передовсїм поручає сухітникам уживати як найбільше сьвіжого воздуха і добре живити ся. Взагалї всї досьвіди лїкарскі доказують, що одиноким средством на сухоти есть сьвіжий воздух і добра їда.

— Чудний актор. У Відни в Карльстеатрі при Пратерштрассе продукує ся актор Фреогелї своєю небувалою грою і стягає великі товпи народу. Він сам один відграє цїлі сцени з оперетки, що хвиля є ким иншим, говорить або співає иншим голосом, а часом є рівночасно двома або трома особами на сценї, прибираючи раз-ураз инші пози. Взагалї гра его не дасть ся описати, а треба бачити очима. Він сам заповняє цїлий вечер своєю грою на сценї, а обслугує его поза сценою лєтом блискавицї 60 осіб. От до якої усовершености доходять люди!

— І щастє може бути нещастєм. Якийсь селянин в Хорватиї, Никола Новакович, мав то щастє, що на державній льотериї виграв 100.000 зр. Він приїхав до Загребу, щоби відобрати виграні гроші. І ось его щастє сталось для него нещастєм, бо він з великої радости зійшов з розуму і треба було его зараз відставити до кравового дому божевільних.

— Самоубийство. Мария Киндай, 28-лїтна служниця у Львові, заслабла нагле вчера пополудни на пл. Марийскій, а коли по її відставленю на ратункову стацию, попала в непритомність — віддано єї до загального шпиталя, де не прийшовши до себе, померла. Показало ся, що Киндай зажила отрую. З переведеного слїдства на основі найдених при самоубийници листів виходить, що причиною самоубийства була нещастна любов.

— Рисї. В митрополичих лїсах в Перегиньску розмножили ся рисї і недавно один з них закрав ся в білий день до курника надзорця ставу, Аровича. Побачивши то жінка Аровича, війшла до курника, заперла за собою двері і уоружена палицею розпочала з рисем борбу. Рись погиб під ударами палицї. За кілька днів загостив до курника Аровича другий рись, котрому вправдї удало ся утечи, однако без зубів, що їх втратив при стрічи з Аровичем.

— Дотепний злодій. До одного дому при улици de Moret в Парижи закрав ся злодій. На своє здивоване він застав в дома паню, котра побачивши его наробила крику і зі страху зімлїла. На крик позбігали ся сусїди, а случайно також з'явились полїцианти. Они стали шукати в помешканю за злодієм при сьвітлї сьвічки, що їм з чемности держав якийсь чоловік. По безуспішнім гляданю полїцианти подякували вічливому панови, а самі вернули ще до комнати тої панї, котра здивована запитала: „Як то, ви его не зловили? Та-ж се був той самий, що вам держав сьвічку!" Можна собі уявити дуже неприємний поворот збентежених полїциантів посеред цїкавої публики.

Господарство, промисл, торговля, гіґієна і вихованє.

Добрі ради.

Тепер пора робити обрахунок господарства і означити его вартість.

— Що має господар рахувати. Тепер, коли старий рік добігає до кінця, а з новим роком настануть нові роботи і нові клопоти, есть для кождого господаря дуже важною річию обрахувати своє господарство і означити его вартість. То ще не господар, хто уміє хочби й добре робити коло землї; то лиш

пившись руками за голову, бурмотів напів божевільний:

— А може я таки не король, може таки не Маврус?

Товпа більшіла. Приїздили пани і панї, аби ще раз подивити ся на хорошу голову, котру вже нїколи нїхто не попестить, і котрій не було вже чого нї завидувати, нї єї почитати.

Прийшов на те видовище і жебрак. Ті, котрих король щедро обдаровував, не журили ся о него; одинокий, що єму щось дав, прийшов до него і сказав:

— Ходи звідси, добрий чоловіче; тебе будуть тут штовхати і ще здiруть з тебе і ту послїдну плахту.

Він взяв его за руку і випровадив з товпи. Той позволив всьо з собою зробити, не мав вже ніякої волї.

На великій площи засьвітили его очи ще раз. Він побачив Нарциза, міністра, на закрутї одної улицї, як з паперами під пахою спішив на авдиенцию.

Він побіг за ним і упав єму на груди.

— Нарцизе, Нарцизе, дорогий друже! Добре, що я тебе бачу.

Міністер вирвав ся обурений з его обіймів.

— А то що за безвстидність, га?

— Як, то ти мене не пізнаєш? І ти нї? То я справдї не король?

— Нї, певне що нї — відповів міністер сьміючи ся — але добре наслїдуєш его голос, лиш колиб ти не був так захрип.

І на памятку тої стрічи ударив его по плечи палицею з золотою ручкою, котру одержав в подарунку від короля в пятьдесяті роковини своїх уродин.

В найвеселїйшім настрою війшов Нарциз до палати. Льокаї з почестию отвирали перед ним двері аж до послїдної салї, звідки, коли він ждав на приказ короля, вийшов — Роґус.

Роґус мусїв єму певне всьо оповісти. Як він підслухав розмову короля з Фльорилею і як відтак в королівскій одежи увійшов до палати та вписав до готового засуду смерти імя Фльорилї.

Що дальше було, оповідають лїтописцї, але я того не кажу, бо сам в то не вірю.

ЗАБУТЕ ПИСЬМО.

(З француского — Андр. Терів).

В міру того як приближаєш ся до старости, проводиш з сумом кождий минаючий рік. Страшить незвістність будучности і з жалем згадуєш о минулих пережитих роках. Так думав Пер Ле-Вассер день перед Новим роком, задумчиво мішаючи вугле в своїм комині. Перед ним в отворенім столику видко було звязки писем. Кождого року в той день він робив порядок в своїй переписцї і палив часть старих своїх писем. Але сим разом він з якимсь незвичайним сумом сповняв свою звичайну, щорічну роботу. Той настрій імовірно походив від непогоди: день був похмурний і мрачний, дрібний дощик одностайно бив о вікно і здавало ся, що цїле місто було оповите густою, жалїбною покривою. Але крім непогоди головною причиною такого тужного настрою була его старість, его одинокість і глубока тишина в его мешканю в противности до голосної, сьвяточної суєти, яка все панує в Парижи від Різдва до Нового року. Перебираючи машинально старі папери, він думав о давно минулих золотих днях свого дитиньства і веселої молодости, коли повний сьвітлих надій дожидав вже з нетерпеливостию приходу Нового року.

Спомини чергою проносили ся в голові в міру того, як він перебирав пожовклі від часу листки, сторінки его молодости, любови або одушевленої дружби! Але ось, розвязуючи одну з пачок старої переписки, Пер несподївано випустив дрібно записаний, в четверо зложений, тонкий лист почтового паперу. Він підняв его, розвернув і щоби лїпше розібрати написане, підійшов до вікна. Почерк був нерівний, поспішний і сильно вицвив від часу. Пер, з трудом розбираючи, перечитав слїдуюче:

„Дорогий друже! Ви зробили менї велике горе. Колиб ви знали, з яким жалем, перечитавши кілька разів ваше холодне письмо я відгадала то, о чім ви не рішили ся менї написати, я зрозуміла, що Ви бажаєте зірвати наші зносини і уважати себе свобідним. Ах, я дуже добре здаю собі справу з вашого теперішного положеня. Нас дїлить велике віддалене, але я не можу поспішити до Вас, а Ваші нові заняття і — може бути — скриті наміри не дозваляють Вам приїхати до мене. Я засуджена на вічне жите в глухій провінциї, а Ви живете в Парижи і самі лиш спомини о попередних щасливих часах нашої любови не вдоволяють Вас більше. Вам потрібні нові утїхи, нові чувства, нова любов і в глубині Вашої душі Ви бажаєте зірвати звязь, яка почала Вам бути прикрою. Уважайтеж себе свобідними, мій друже, без всяких докорів совісти і вірте, що я все буду згадувати з вдячностию і тугою той щасливий, на жаль короткий час, коли я Вас знала. О коби можна було вернути ті щасливі хвилї!... Але ті хвилї далекі і Ви далекі від мене і Ваше чувство остило!... Прощайтеж, незабутний друже, цїлим серцем обіймаю Вас і плачу гіркими слезами розстаючи ся з Вами на все. Чую, що більше нїколи не побачимо ся. — Кльодетта".

І в міру того як Пер перечитував письмо, вставав перед ним ясно образ тої Кльодетти. Він знов видів єї такою сьвіженькою, маленькою, якою знав єї в той час, видів єї чорні, палкі очи, филї білявого волося і хороше личко з новними губками. Они познакомили ся в маленькім провінциальнім місточку на однім вечерї і дуже скоро полюбили одно другого. Тепле

добрий робітник. Господарство стоїть не лиш роботою, але й рахунком; длятого лиш той може називати ся добрим господарем, хто уміє і добре робити коло землї і добре рахувати ся. Рахунок в господарстві, то сьвітло серед темноти, то провідник в дорозї; хто его держить ся і слухає, той видить і знає куди іти, не зібє ся з дороги і дійде певно до цїли. Господар повинен і мусить цїлий рік рахувати ся; але раз до року, найлїпше під сам конець року повинен він зробити обрахунок з цїлого господарства, а тогди буде видїти, як він стоїть, в чім господарство поправило ся, в чім погіршило ся, з чого можна би ще потягнути, що урвати [illegible] словом, де сходять ся кінцї до купи а де нї, і що треба буде робити в слїдуючім роцї, щоби всї кінцї зійшли ся до купи. Що би же господар докладно міг обчислити своє господарство і означити его вартість, мусить все своє майно, всї зиски і страти взяти на грошї, і більше менше так рахувати: 1) Весь ґрунт (поле і город, збільшене вартости через полїпшене ґрунту, погіршене н. пр. від повени, зменшене ґрунту н. пр. через. продаж); — 2) Будинки (їх вартість, збільшена через добудову, зменшена через уживанє); — 3) живий інвентар: конї, рогата худоба, безроги, вівцї, дріб; чи вартість зменшила ся, чи збільшила ся, чи прибуло, чи убуло; — 4) пасіка, пнї і підобраний а ще не проданий мід і віск; — 5) мертвий інвентар: знаряди господарскі, о скілько їх збільшило ся і о скілько їх вартість менша через з'ужите; — 6) інвентар домашний: вся домашна знадоба (меблї), одїж, біле, обув і т. п.; — 7) запаси в коморі і пивници: мука, крупи, омаста і т. п.; — 8) топливо; — 9) запаси в шпихлїри: всї роди збіжа; — 10) запаси сїна і соломи; — 11) висїяне збіже; 12) вартість лїса, зруб і молодняк; 13) сад: вартість дерев овочевих, кілько засаджено нових а кілько зрубано старих; — 14) вартість гною; 15) то, що ще господареви від когось належить ся і незаплачені рахунки; — 16) готівка, цїнні папери, книжочки каси ощадности; 16) незаплачені податки, загіпотековані інші довги і т. д. При такім обчислюваню і означуваню вартости господарства дуже добре єсть попросити двох приятелів сусїдів, щоби они осудили і оцїнили вартість всїх предметів господарских. При тім не треба пропускати нї найменшої дрібнички, бо як-раз всї дрібнички разом представляють иноді велику суму. Хто раз так обчислить своє господарство, той певно зробить то й другий раз, а тогди буде вже що року так робити і буде знати докладно, як він господарить, в чім єму веде ся а в чім страта, і як вести господарство, щоби мати як найбільші зиски. Хто з кінцем року зробить такий обрахунок, буде знати з чим приступає до роботи з початком року, і після того уладить собі свою роботу.

— Як лїпше сїяти, чи руками чи машиною? На се питанє подумає собі певно неодин з наших селян господарів: Що тут богато говорити! Видко працї, що й машинами добре сїяти, коли великі господарі ними сїють. Але звідки малому господареви взяти машину? Отсе й правда, що в тім головно трудність для малого господаря, але знов і не така, щоби єї не можна побороти. Нинї може вже й малий господар на кількох морґах роздобути собі машину, коли не сам, то з своїм сусїдом, бо суть і такі машини до сїяня, котрі не богато коштують, а котрі вимагають лиш ручної роботи для людий. Господар, що має припустїм 6 до 10 морґів ґрунту, може вже безпечно і повинен постарати ся о машину до сїяня. А користь з сїяня машиною ось яка: Насамперед сїє ся рядками і можна зерно відповідно до потреби глубше або мілче всунути під землю. Машина сїє дуже рівномірно і длятого виходить значно менше насїня. Збіже засїяне машиною зароджує далеко більше як сїяне рукою, я то длятого, що оно засїяне рівномірно може лїпше розвинути ся. Збіже сїяне машиною отже рядками можна далеко лекше очистити з хопти, як то, що сїяне рукою; длятого вся пожива землї лишає ся для него і зерно збіжа сїяного машиною важить значно більше як зерно збіжа сїяного рукою. Але розуміє ся, що і ґрунт треба відповідно підготовити, бо в противнім случаю і машина нїчого не вдіє.

— Як робити крохмаль з пшеницї. Крохмаль з пшеницї робить ся на продаж, бо то єсть найлїпший крохмаль і его по містах дуже радо купують, а то длятого що тепер продають звичайно лиш бараболяний крохмаль, котрий єсть гірший. Можна робити крохмаль і для домашного ужитку, але очевидно хиба лиш той буде его робити, хто его потребує. Дуже добре було би, коли би наші міщани по містах і місточках брали ся крохмаль робити, бо могли би готовий материял легко і продавати. В такім случаю повинні би жінка і дїти або й ще хтось з близших свояків виносити крохмаль на місто і на ріжних місцях окремо его продавати. Крохмаль з пшеницї робить ся так. До великої бочки сипле ся пшеницю і наливає ся теплою водою та мочить ся так через пять до шість днів зливаючи що дня воду а наливаючи сьвіжої теплої. Коли пшениця розмокне вже так, що з розтисненого в пальцях зерна вийде нїби біле молочко, зливає ся воду а пшеницю сипле ся в широкі балїї і двох людий взявшись за руки толочать єї ногами. Розуміє ся, що перед тим треба собі ноги добре обмити. З витолоченої так пшеницї зробить ся в балїї біла нїби молоко вода. Пшеницю вижимає ся (витискає ся) ще відтак добре руками і білу воду вливає ся до полотняних мішків. З тих мішків витїкає вода а в серединї лишає ся чистий білий крохмаль, котрий відтак висипає ся на чисті полотна, розстелені на столах і сушить ся. Вижимками з пшеницї можна дуже добре годувати безроги.

Переписка господарска.

Залїсецкий: 1) Про цибулю димку писали ми лише що недавно обширно в „Переписцї господарскій" ч. 253 „Нар. Часоп." з 12 (24) падолиста під знаком „Марія". Видко, що Ви не добачили того. Щоби мати цибулю димку, значить ся дволїтну цибулю, треба єї пізно і густо сїяти, щоби була маленька, чим менша тим лїпше, бо тим певнїйше що она не буде кільчити ся і не пустить в насїнє. Також треба єї переховувати в сухім теплім місци. Цибулю на висадки треба переховувати в холоднім місци н. пр. де в шпіхлїри або на піддашу, але вкрити соломою, щоби не змерзла. — 2) Який вислів руский найлїпше означає в городництві treiben і Treiben? — На се відповідь трудна, бо у нас термінольоґія городнича ще дуже не вироблена. Можна би остаточно сказати „гонити", бо працї каже ся „гін", „гони", „пагін", що відповідає німецкому Trieb, і ростини дїйстно нїби гонить ся, підганяє ся, щоби борше і красше росли, але се слово мусїло би насамперед утерти ся. — Відповідь на третє питанє буде в „Переписцї зі всїми і для всїх".

ТЕЛЕГРАМИ.

Відень 31 грудня. Fremdenblatt доказує, що цїсарскі розпорядженяя на основі § 14 суть наслїдками безуспішних нарад парляменту.

Гориция 31 грудня. Редакция італїяньскої газети Sentinella заявила, що перейде на протестантизм, скоро тутешний архіепіскоп буде в соймі підпирати жаданя словіньскі.

Париж 31 грудня. Вість, мов би Драйфуса вислано вже з Каєн до Франциї, єсть неправдивою.

Рим 31 грудня. Tribuna потверджує вість, що цїсар Вільгельм приїде в цьвітни до Риму.

За редакцию відповідає Адам [illegible]

чувство заволодїло серцем Пера при згадцї о неповоротних часах переведених з Кльодеттою.

А як она уміла любити! З якою ніжностию, з якими горячими поривами. І всьо то далеко, ах давно минуло. І як причувала Кльодетта, они нїколи більше не побачились. Трийцять літь минуло від того часу. Пер жив в в Парижи, там оженив ся, там і повдовів і нїколи більше не вертав до того маленького місточка і той спомин молодости і любови поступенно згладжував ся з его памяти. Але ось тепер єму нараз захотїло ся дізнатись, що стало ся з Кльодеттою. Він почав розвідувати ся і завдяки деяким знакомим, що були родом з тамтих околиць, він скоро дізнав ся ось що:

Кльодетта віддала ся, але скоро повдовіла і жила вдовою в тім самім місточку, де познакомив ся з нею Пер. Тодї зродила ся у него гадка, котра вскорі перемінила ся в непоборимє бажанє: побачити той глухий кут, сьвідка его першої любови і побачити знов ту, котра дарувала єму найлїпші пориви свого серця. Нїчо не задержувало его в Парижи, він міг свобідно розпоряджати своїм часом. І чому відмавляти собі вдоволеня? І одного красного рана Пер сїв до куриерского поїзда, а під вечер приїхав на місце. Маленьке, тихе місточко майже не змінило ся за тих трийцять літ. При вечери в гостинници він довідав ся від балакливої господинї, що Кльодетта, або инакше панї Дезале жиє все ще в тім самім домі, де й перше.

Пізно вечером, заки ляг спати, Пер пішов перейти ся містом. На скрутї одної улички він нараз побачив вікна того дому, де жив давно. Серце его живійше забило ся і забувши о пережитих роках, єму здавало ся на хвилю, що нїчого не змінило ся від того часу, що він знов входить по старих камінних сходах до свого кавалерского мешканя.... Цїла его молодість воскресла і усьміхалась єму.

На другий день рано він довше як звичайно убирав ся з незвичайною у него старанностию і відтак живим, веселим ходом пустив ся в напрямі добре знаної єму віддаленої дїльницї міста.

При кінци кедрової алеї він знов увидїв маленький, сїрий домик, зарослий диким виноградом і знов его серце забило ся сильнїйше. Він подзвонив до фіртки. Появила ся служниця і цїкаво его оглянула. На его питанє о Кльодеттї Дезале, она відповіла, що єї панї пішла до церкви, але імовірно скоро верне ся.

— А ось — додала — панї як раз вертає!

Він обернув ся і з ростучим зворушенєм пішов на стрічу Кльодеттї. Але в міру того, як він приближав ся до неї, его радість змінила ся на чувство розчарованя. Одїта, в споловіле, витерте футро, в старомоднім капелюсї на голові, цїла зморщена, панї Дезале поволи ішла домів з молитвенником в руцї. Єї блїде, немов воскове лице виявляло лише одну строгість, що мимохіть всїх від неї відтручувало.

Она подивила ся на підходячого Пера таким погаслим поглядом, що внутрішний холод переймив его. Єї губи, давно хороші і червоні, тепер були вдавлені і тїсно примкнуті з таким виразом недовіря, що він не мав сьмілости підійти до неї. Панї Дезале перейшла, не пізнаючи его, а він, наляканий єї строгою внішностию не представив ся. І так они розійшли ся в ріжні сторони і постепенно віддаляли ся одно від другого, доки цїлком не скрили ся в густїй мрацї, що поволи випливала ізза кедрових дерев.

Того самого дня Пер Лє-Вассер від'їхав назад до Парижа. Сидячи у ваґонї він виразно чув, як дзвонили в церквах на вечірню. Але в міру того, як він віддалював ся від міста, голос дзвонів чим раз слабше доносив ся, аж вкінци затих. І єму здавало ся, що так само сумно завмирали жалібні вітханя послїдних мрій его молодости....

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера. — (Телефона число 569).